

Stortingets familie- og kulturkomité

Vår dato: 23.10.2021
Deres dato: -
Vår referanse: TS/TF
Deres referanse:

Innspill til behandlingen av Prop. 1 S (2021-2022) Statsbudsjett 2022

(Kap. 855 Statleg forvaltning av barnevernet. Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet)

NHO Service og Handel organiserer innen bransjen Helse og Velferd mange av aktørene innenfor privat barnevern. Våre medlemmer består av 25 virksomheter med 412 underavdelinger som har 3 414 ansatte. De ansatte har lang erfaring fra barnevernssektoren; 45 prosent har mer enn 16 års erfaring og ytterligere 50 prosent mellom 5 og 15 års erfaring. Bransjen er en ressurs sammen med det offentlige for en barnevernstjeneste av høy kvalitet og med nok kapasitet.

Private foretak innenfor *barnevern* leverer institusjonsplasser innen barne- og ungdomsvern, herunder enetiltak, fosterhjem og familiehjem. Kommunene er den sentrale oppdragsgiveren for denne typen virksomheter, selv om Bufdir bistår og er bestiller av en rekke typer institusjonstjenester.

I forslaget til statsbudsjett står det blant annet om barnevernsreformen, som trer i kraft fra 1. januar 2022:

«Barnevernsreforma vil gi kommunane eit større ansvar for barnevernet frå 2022 og skal styrkje det førebyggjande arbeidet i kommunane. Den storstilte satsinga på kompetanse for å betre kvaliteten i tenestene er ein viktig del av reforma. Frå 2022 vil det vere krav til kompetansen hos dei tilsette i barnevernstenestene og på institusjonar. Regjeringa vil styrkje kvaliteten i hjelpetiltaka og tydeleggjere kva slags oppfølging og hjelp barnevernet skal tilby [...].»

Vi støtter hovedgrepene i barnevernsreformen som vi mener vil bidra til å heve både kompetanse og kvalitet.

Stortinget har tidligere bedt regjeringen sikre langsiktige og løpende avtaler med ideelle tilbydere av institusjonsplasser som fører til at andelen ideelle øker til om lag 40 prosent innen 2025, samtidig som den offentlige andelen institusjonsplasser ikke reduseres. Dette er fulgt opp i Bufdir sin forsyningstrategi som kom i juni i år, der det er lagt en plan for hvordan dette skal gjennomføres.

I Forsyningsstrategien påpekes det blant annet at kjøp av institusjonsplasser med høy økonomisk risiko for aktørene, i stor grad har vært dekket gjennom store, kommersielle leverandører. Riktig dimensjonering og innretning på tjenestetilbudet er en utfordring da antall barn som henvises til institusjon, samt plasseringstiden for det enkelte barn er styrt av kommunene og følgelig varierer over tid. Dette gjelder særlig akutt plasseringer, men det er også variasjon i etterspørselen for de andre målgruppene.

Og videre påpeker Bufdir, at tradisjonelt sett har ideelle leverandører i hovedsak levert rus og omsorgsplasser, mens kommersielle leverandører i større grad har levert behandlingsplasser på adferd i tillegg til omsorgsplasser og akutt. De ulike leverandørene har gjennom dette spesialisert seg på ulike typer problematikk, og bygget opp sine tjenestetilbud etter dette.

Vi ber komiteen merke seg at private og private ideelle barnevernsaktører leverer forskjellige typer barnevernstjenester til stat og kommune, og at summen av kapasitet, kompetanse og kvalitet utgjør en avgjørende ressurs for et godt barnevern.

Faglig forsvarlige tjenester fordrer at innhold og leveranser settes først, ikke eierskap. Derfor er vi bekymret når den nye regjeringen i Hurdalsplattformen fastslår at den skal «*gradvis fase ut store kommersielle aktører fra barnevernet*» og «*avvikle all anbudsutsetting av barnevernstjenester.*» Vi oppfatter at dette går lenger enn det som allerede tidligere er vedtatt av Stortinget hva gjelder institusjonsplasser og et mål om 40 prosent ideell drift innen 2025.

Vi vil sterkt advare mot å avvikle all anbudsutsetting i barnevernet og dermed sette kommunene i en enda større utfordring enn de allerede er i, ikke minst fordi barnevernsreformen nettopp legger opp til at kommunene skal overta flere oppgaver også på dette feltet.

I statsbudsjettet for 2022 er det foreslått overføringer på 1,3 mrd. kroner fra staten til kommunene knyttet til barnevernsreformen og 77 mill. kroner for å kompensere kommunene for økte utgifter knyttet til blant annet kompetansekrav til ansettelser i barnevernet. Vi har ikke forutsetninger for å kunne vurdere om dette er tilstrekkelig, men vil påpeke betydningen av at reformen ikke underfinansieres.

I 2019 bodde 11.147 barn utenfor hjemmet, 83 prosent av dem i fosterhjem, kun 8 prosent av dem i barnevernsinstitusjon. Det var nær 4.600 flere barn som bodde i fosterhjem i 2018 enn i 2003. Disse tallene forteller oss at behovene også fremover er ekstremt store for ulike typer barnevernstjenester som kommunene har ansvaret for.

Et større press på de kommunale barneverntjenestene med oppfølging av antall saker og barn som er plassert i fosterhjem er en realitet. Det er en rekke forskjellige problemstillinger langs dimensjonene omsorgssvikt, rus, overgrep, psykisk helse, kriminalitet, religion, kultur, språk osv., som fører til at det finnes og trengs en rekke spesialiseringer i sektoren. Spesialiseringer som ikke alle kommuner nødvendigvis besitter og hvor private aktører kan bidra med egnet kompetanse og bistand.

Ideelle og øvrige private aktører har over tid bidratt verdifullt til ulike deler av tiltakskjeden med sine ulike fortrinn og kompetanseområder. Det mener vi avgjort også fremover ville være den klokeste tilnærmingen for en best mulig barnevernstjeneste.

Private barnevernsaktører har også helt andre interesser enn økonomiske som det oftest blir fokusert på, - hvis man skal være en tillitsfull og profesjonell samarbeidspartner for det offentlige, lever man av tillit, faglighet og profesjonalitet.

Vennlig hilsen
NHO Service og Handel

Anne-Cecilie Kaltenborn
Administrerende direktør

Torbjørn Furulund
Bransjedirektør Helse og Velferd

Torbjørn Søltnæs
Seniorrådgiver, ansv. politikk og samfunnskontakt